

1. Date su tačke $A(1, 0, 1)$ i $B(0, 1, 1)$, i ravan $\alpha : x + y + z = 0$. Odrediti tačku C tako da trougao ABC bude jednakostraničan i ravan trougla ABC bude paralelna sa ravni α .

$$\begin{aligned} -x - y + 2z &= 0 \\ 3x + 2y - 5z &= 0 \\ -x + 2y - z &= 0 \end{aligned}$$

2. Dokazati da je skup rešenja \mathcal{R} sistema linearnih jednačina:

potprostor vektorskog prostora \mathbb{R}^3 , i odrediti jednu bazu tog potprostora.

3. Neka je $\vec{a} = (a, 2, -1) \in \mathbb{R}^3$, i neka je funkcija $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisana sa

$$f(x, y, z) = (((x, y, z) \times \vec{a}) \cdot (1, 2, 3)) \cdot (3, -2).$$

Dokazati da je f linearna transformacija, i diskutovati njen rang po parametru $a \in \mathbb{R}$.

REŠENJA

1. Vektor normale ravni α je $\vec{n}_\alpha = (1, 1, 1)$. Kako je

$$\vec{AB} = \vec{r}_B - \vec{r}_A = (0, 1, 1) - (1, 0, 1) = (-1, 1, 0), \quad \vec{AB} \cdot \vec{n}_\alpha = (-1, 1, 0) \cdot (1, 1, 1) = 0,$$

sledi da je $\vec{AB} \parallel \alpha$, te postoji rešenje zadatka. Neka je S sredina duži AB . Kako je ravan trougla ABC paralelna sa ravni α , sledi da je $\vec{SC} \parallel \alpha$ odnosno $\vec{SC} \perp \vec{n}_\alpha$. S druge strane je $\vec{SC} \perp \vec{AB}$, te je

$$\vec{SC} \parallel \vec{m} = \vec{n}_\alpha \times \vec{AB} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 0 \end{vmatrix} = (-1, -1, 2).$$

SC je visina jednakostraničnog trougla stranice AB , te je $|\vec{SC}| = \frac{\sqrt{3}}{2} |\vec{AB}|$. Tako dobijamo

$$\vec{r}_S = \frac{1}{2}(\vec{r}_A + \vec{r}_B) = \frac{1}{2}((1, 0, 1) + (0, 1, 1)) = \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1\right),$$

$$\begin{aligned} \vec{r}_{C_1, C_2} &= \vec{r}_S \pm \frac{\sqrt{3}}{2} \frac{|\vec{AB}|}{|\vec{m}|} \vec{m} = \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1\right) \pm \frac{\sqrt{3}}{2} |(-1, 1, 0)| \frac{(-1, -1, 2)}{|(-1, -1, 2)|} \\ &= \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1\right) \pm \frac{\sqrt{3}}{2} \sqrt{2} \frac{(-1, -1, 2)}{\sqrt{6}} = \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1\right) \pm \frac{1}{2}(-1, -1, 2) = \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1\right) \pm \left(-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, 1\right), \end{aligned}$$

$$\vec{r}_{C_1} = \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1\right) + \left(-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, 1\right) = (0, 0, 2), \quad \vec{r}_{C_2} = \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1\right) - \left(-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, 1\right) = (1, 1, 0)$$

(zadatak ima dva rešenja).

2. Nakon što prvu jednačinu pomnoženu sa 3 dodamo na drugu, prvu jednačinu oduzmemo od treće, a zatim drugu jednačinu pomnoženu sa 3 dodamo na treću, dobijamo ekvivalentan sistem

$$\begin{aligned} -x - y + 2z &= 0 \\ -y + z &= 0 \end{aligned}$$

čiji je skup rešenja $\mathcal{R} = \{(\alpha, \alpha, \alpha) \mid \alpha \in \mathbb{R}\} = \{\alpha(1, 1, 1) \mid \alpha \in \mathbb{R}\} = \text{Lin}((1, 1, 1))$.

Sledi da je \mathcal{R} , kao lineal, potprostor prostora \mathbb{R}^3 (teorema). Jedna baza mu je $\{(1, 1, 1)\}$ jer je, kao lineal nad $(1, 1, 1)$, skup \mathcal{R} generisan sa $(1, 1, 1)$, a vektor $(1, 1, 1) \neq \vec{0}$ je i linearno nezavisan.

3. $f(x, y, z) = (((x, y, z) \times \vec{a}) \cdot (1, 2, 3)) \cdot (3, -2) = ((-y - 2z, x + az, 2x - ay) \cdot (1, 2, 3)) \cdot (3, -2)$
 $= (8x - (3a + 1)y + (2a - 2)z) \cdot (3, -2)$
 $= (24x - 3(3a + 1)y + 6(a - 1)z, -16x + 2(3a + 1)y - 4(a - 1)z).$

Iz izraza kojima je funkcija f definisana vidimo da jeste linearna transformacija sa matricom

$$M_f = \begin{bmatrix} 24 & -3(3a + 1) & 6(a - 1) \\ -16 & 2(3a + 1) & -4(a - 1) \end{bmatrix}.$$

Ako prvu vrstu matrice M_f pomnoženu sa $\frac{2}{3}$ dodamo drugoj vrsti, dobijamo da je

$$M_f \sim \begin{bmatrix} 24 & -3(3a + 1) & 6(a - 1) \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix},$$

odakle sledi da je $\text{rang}(M_f) = 1$ za svako $a \in \mathbb{R}$.